СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 32. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 9. лютого, 1928. VOL. XXXVI. No. 32. Jersey City, N. J., Thursday, February 9, 1928. THREE CENTS.

ЮНІЇ ЛУЧАТЬСЯ ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ СУДОВИХ ЗАКАЗІВ

ЗБОРИ 125 ЮНІЙНИХ УРЯДНИКІВ РІШАЮТЬСЯ ПОМАГАТИ ШИПСТЕДОВИ.

ВАШИНГТОН, 7. лютого. — 125 урядників ріжних робітничих юній зїхалося сюди на збори в справі боротьби проти судових заказів.

Збори скликав уряд Американської Федерації, і взяли в ньому участь урядники сеї організації, урядники чотирох великих залізничих юній, майнерської юнії, та других головних американських юній.

Головним бесідником виступав Вол, віцепрезидент Федерації, котрий вказував, що судові закази поставили робітництво в скрутне положенє. Він вичислив, що в минулому році видано було шістьсот судових заборон проти робітничих юній. Найгірші умови під тим зглядом панують у стейті Пенсилвенії.

Адвокат Федерації Праці радив урядникам поступати дуже осторожно, бо тут легко можна зробити фатальну помилку. Остаточно збори постановили поперти акцію Шипстеда, котрий вніс у конгресі відповідний проект проти надужиття судових наказів і заказів.

СМИТ ПОЧИНАЄ БОРОТЬБУ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

ПОДАЄ ЛЕҐІСЛЯТУРІ ПРОЕКТ, НАЗИВАЄ ПОЛОЖЕННЄ СЕРІОЗНИМ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 7. лютого. — За почином стейтового губернатора Ал. Смита стейтовий промисловий комишенер предложив стейтовій леґіслятурі плян заради на безробіття, що зрйстає до поважних розмірів.

Після сього пляну, уряд стейту пропонує почати ряд публичних робіт.

ДЕБАТА ЗА ТРЕТУ КАДЕНЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА.

СЕНАТ ДЕБАТУЄ НАД ПИТАННЄМ ЧЕРЕЗ 4 ГОДИНИ.

ВАШИНГТОН, 7. лютого. — Через більше як чотири години дебатував нині сенат над питанням третої каденції президента.

Справа прийшла до дебати через резолюцію сенатора Ла Фолета, яка висказується проти того, щоби людина, яка вже була президентом два рази, мала право кандидувати в трете. Републиканські сенатори були проти резолюції Ла Фолета, але демократи помогли поступовцям поставити її на порядок дня.

Підчас дискусії показалося, що й демократи й поступовці звертаються виразно проти можливости, що президент Кулидж захоче ще раз кандидувати з рамени републиканської партії. Ла Фолет виразно заявив, що в републиканській партії є сильна група, яка пробує так маневрувати, щоби Кулидж кандидував у трете.

Сенатор Джилет упевняв, що Кулидж у трете кандидувати не буде, але йому не вірили, як се було видно з промов Бори й Бингтема.

ЗЕЛІЗНИЧИЙ ЗАРЯД НЕ СЛУХАЄ СУДОВОЇ ЗАБОРОНИ.

ЧОТИРОХ УРЯДНИКІВ ЗАЛІЗНИЦІ ПІД КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ.

ГЮСТОН, Тексас, 7. лютого. — Федеральний суд заявив, що він виступить з процесом за непослух судовому приказови проти 4 директорів зелізниці Садерн Пасифік, які не послухали судового заказу, виданого на домаганнє робітничої юнії.

На жаданнє робітничої юнії суд заборонив зелізниці мішатися в організаційну працю юнії та перестати організувати компанийну юнію.

ПИТАННЄ ІНТЕРВЕНЦІЇ ЩЕ НЕ ВИРІШЕНЕ НА КОНҐРЕСІ В ГАВАНІ.

САНДІНО ШИРИТЬ ПЕРЕПОЛОХ СЕРЕД СВОЇХ ПРОТИВНИКІВ.

ГАВАНА, 7. лютого. — Питаннє інтервенції, яке виринуло на Пан-Американськім Конгресі через американську інтервенцію в Нікарагві, ще не вирішене. Субкомітет, вибраний для вирішення сеї справи, відбув уже два засідання, але не придумав ще формули, яка вирішувалаби питаннє у спосіб, вдоволяючий для обох сторін.

Тимчасом у Нікарагві поява наново ліберального провідника Сандіна викликала переполох серед його противників. Всі консервати втікають перед його відділами. До моря прямують цілі процесії автів та возів, запряжених волами.

СУДЯТЬ ЗА НЕПРАВНЕ ПРАКТИКОВАННЄ ДЕНТИСТИКИ.

НЮ БРОНСВИК, Н. Дж., 7. лютого. — На домаганнє стейтової ради реґістрації і екзаменації дентистів у стейті Ню Джерзі відбудеться у стейтовому суді дня 9. лютого розправа проти Джорджа Дж. Урбана за неправне лічення людських зубів. Обвинуваченого арештовано за такий проступок пять разів. Суджено його вже в стейтах Пенсилвенії, в місті Честері, в Новій Анґлії, та в стейті Ню Джерзі три рази. Раз його засуджено на 100 долярів кари, а три рази на 500 долярів кождий раз.

ВИБОРЧІ НАДУЖИТТЯ ВЖЕ ПОЧИНАЮТЬСЯ.

По закону поділ на округи виборчі голосування повинен бути переведений так, щоби в засаді одна громада становила для себе округ. Тимчасом польські старости почали ділити округи в той спосіб, що одна більша українська громада ділиться на три части, а кожна така часть приділена до ріжних польських присілків, віддалених на кілька кільометрів.

Ця робота старостів обрахована на те, що український селянин не схоче у весняний час іти далеко до окружної комісії, або побоїться іти голосувати до польських присілків.

УКРАЇНЦІ НА РАДІО.

В неділю 19 лютого с. р. відбудеться концерт на радіо Scranton Station W. Q. A. N. о годині 4 по полудни.

Має співати хор 40 людей під орудою Мирона Корикори (церковні та світські пісні). Сольові точки виконають: п-ні Анна Корикора (сопран), Іван Корикора, 8-літній хлопець (скрипак) та Мирон Корикора (сольо).

ЩЕ ОДИН „МЕСІЯ".

Зветься він Ванісабуро, є Японцем, уроженим у 1871 р. в околиці Кіото. Вже як дитина здобув він славу в околиці, що в силі робити „чуда". Доказом його божеського походження має бути знак зорі Оріона на його плечах. Коли він мав 28 літ, вибрався на самотну гору Такугама, де на протязі тижня склав докази великої сили волі як аскет і як каже: дістав дар передбачування подій крізь час і простір. Чимало його земляків каже, що він вилічив їх чудесним способом. Ванісабуро створив секту, але на приказ уряду мусів просидіти пів року у вязниці. Його „віруючі" зростають постійно. Ванісабуро вибирається в подорож довкола світа, щоби обєднати всі релігії в одну.

ЦІКАВА ЗНАХІДКА.

Колись жив в Европі звір величанських розмірів — мамут, чого доказом є його кости, які деколи викопують з землі. Цей звір був подібний до слона, тільки величиною ріжнився. Був він високий на три метри, а клеваки його були довгі на сім метрів. В Тирнаві при копанню глини до цеґольні, в глибині 8 метрів, найдено недавно кілька великих костей, два зуби і череп. Учені ствердили, що це є останки мамута і лежать в землі вже 20.000 літ.

ЯПОНСЬКІ ДОМИ ДЛЯ КАВКАЗУ І КРИМУ.

У совітській академії наук радили над тим, який тип домів найбільше відповідний землетрусам. Згодилися, щодо ці, що для Кавказу і Криму найвідповідніші є дерев'яні домики японського типу.

ДВАНАЦЯТЬ ЖІНОК ДО ВИБОРУ.

Кузин убитого царя, великий князь Федор, коли йому в Европі стало за тісно, вибрав собі за осідок Батавію на острові Джаві. Тут ще доволі одушевляються прогнаними князями, тому кольорові князі острова поспішили потішити вигнанця й обдарувати його подарунками. Щоби князеві не нудилося на острові, надали йому багато ріжних ордерів, які вже дуже цікаві для князя хочби брилянтовими прикрасами. Одна з тих екзотичних відзнак дає право взяти собі чотири жінки зпоміж тубольців. З цього добродійства зрезиґнував великий князь, бо не достає йому засобів, позволити собі на таке збільшення родини. Але батавські князі не дали ще й тепер спокою великому князеві. Якийсь дуже одушевлений почитатель післав йому для вибору аж дванацять жінок, а для їх поміщення дарував князеви палату в Батавії. В товаристві веселенького Романова жие теж чимало російських молодих офіцирів. Їм жиється добре й весело. Населення так дуже зворушене трагічною долею російської царської родини, що бажає управильнити життя князеві, якого прогнали „чорти".

ЩО ДІЄТЬСЯ З ФІЛЬМАМИ СТАРИХ МУВІНҐ-ПІКЧЕРІВ?

Стяжка мувінґ-пікчера якоїнебудь драми виносить кількасот метрів. Продукція мувінґпікчерів в Новому й Старому краю за кождий рік виносить величезне число, а з кождого образу роблять іще більше копій, які відграють у десятках тисяч театрів.

Можна обчислити, що щороку міліони кільометрів фільмів крутиться для вдоволення публики. Щож дієтьсяз тими образами, коли вони вже зужиються і постаріються? І тоді ще мають вони свою вартість і можна їх зужити для ріжних цілей. Насамперед хемічно відчищують їх із срібла, яке є на них. З багато образів назбирається ще таки немало срібла, яке знову можна зужити. Відчищені так стяжки целюльоїду — як повідомляє одна фахова англійська газета — йдуть потім до фабрик обуви. Значна часть лякерових каблуків, які носимо на черевиках, то власне з таких зужитих мувінґ-пікчерів.

КРИК УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА.

Від кількох місяців шаліє в кількох селах Белзчини епідемія черевного тифу. Населення хоруе масово й розносить заразу по околиці. Є вже кільканайцять випадків смерти. Бідне населення не має ні лікаря ні ліків. Досі, адміністраційні органи не вживали ніяких заходів для зльокалізовання цеї епідемії, а староство в Сокалі ніби нічого не знає про неї. Польський уряд має гроші на всякі воєнні цілі, але не має фондів на поборювання епідемії, яка винищує населення.

25 ФРАНКІВ ПОМОГЛИ ЗАСІСТИ НА ЦІСАРСЬКОМУ ПРЕСТОЛІ.

Людвик Наполеон Бонапарте, пізніший цісар Французів, Наполеон III, за володіння Людвика Филипа нераз організував змову проти короля. Вкінці попався Наполеон у вязницю в твердині Гам, відки при помочі свого вірного приятеля Телена видістався на волю завдяки підступові. Було то 25 травня 1846 року. Теленові вдалося доставити до твердині мулярський одяг, за який заплатив 25 франків і 25 сантимів. Наполеон обголив бороду, переодягнувся за муляра, обвалявся вапном, узяв дошку на плече та відважно підійшов до вартового і сказав, щоби випустив його з території кріпости. Як дістався поза вязничні мури, всів Бонапарте у приготований Теленом віз, по дорозі переодягнувся, а мулярський одяг лишив у придорожнім рові. Кілька днів пізніше будучий французький цісар був уже поза кордоном краю, в Бельгії. Відтам вернув у Францію як вибухла революція. Його вибрали членом Національного Зібрання, пізніше президентом републики, аж вкінці 1852 був цісарем Франції. Того дня, як цісар утік із вязниці твердині Гам, дорогою переходив якийсь селянин і найшов мулярський одяг. Приніс одяг до дому і сказав жінці, щоби відчистила, бо був зовсім новий. Але недовго тішився селянин новим одягом. Жандармерія, що пошукувала втікача, найшла вечером його одяг, який, самособою, сконфісковано. Недавно продали славну „блюзу з Гам" на ліцитації в Парижі за великі гроші. Колиб не цих 25 франків, що їх Телен видав на мулярський одяг, не був би Людвик Наполеон видістався на волю.

СКІЛЬКИ Є НА СВІТІ ПРИРОДНОЇ ЕНЕРҐІЇ.

„Geological Survey" подає у другій части свого видання „World of commercial Geology" скількість природних водних сил у цілому світі, які можна зужитковувати. На цілій земній кулі є 439 міліонів кінських сил тої енерґії. З того припадає на Америку 62 міліони кінських сил, на самі Злучені Держави 48 міл., на Африку 190 міл., на Півд. Америку 54 міл., на Азію 71 міл., на Европу 45 міл. З тих сил, які можна використати, Злучені Держави вихісновують загалом 40 процент, себто 9,243,000 кінських сил при помочі водних електрівень. Франція зуживає так 1,400,000 кінських сил, Норвеґія 1,350,000, Швеція 1,200,000 а Швайцарія 1,070,000. Ніяґарська електрівня має 870,000 кінських сил, із яких на Злучені Держави припадає 385,000, решта на Канаду.

АЖ ВІД 1933 Р.

Комісаріят Народньої Освіти в Москві рішив завести обовязкове навчання дітей від 1933 р.

НІЧОГО НОВОГО В ФРАНЦУСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІМ ДОГОВОРІ

ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ПРОТИ ВІЙНИ І ВІРИТЬ, ЩО ДРУГІ ДЕРЖАВИ ЗРОБЛЯТЬ ТЕ САМЕ.

ПАРИЖ, 7. лютого. — Оголошено тут текст французько-американського договору, що то наробив стільки шуму за останні дні та мав стати епохальною подією в відносинах між Францією а Америкою. Та приглянувшися близше договорови треба сконстатувати, що він є тільки повторенням тих проектів, що їх предкладано а не принято в 1918 році і потвердженням тих кількадесять ріжнородних умов, що істнували ще до 1914 року.

Бо про вічний мир між Францією і Америкою в самім договорі мови нема, а є тільки згадка в передмові до договору, в якій піднесене побожне побажання, звернене проти війни взагалі з тим зазначенням, що й другі народи заявлять ся за тим самим. Америка зарезервувала собі всі права, злучені з доктриною Монрое та згодилася піддатися у всіх справах, що до яких повсталоби непорозуміння між нею а Францією, ореченню Міжнародного Трибуналу Справедливости в Гаґі, що його засновано в 1907 році, або иншому судови, на який обі держави згодяться.

І АНҐЛІЯ ХОЧЕ ДОГОВОРУ З АМЕРИКОЮ.

ТАКЕ ВИХОДИТЬ З ПРЕСТОЛЬНОЇ БЕСІДИ КОРОЛЯ ЮРІЯ.

ЛОНДОН, 7. лютого. — В своїй престольній бесіді, яку виголосив король Юрій з нагоди отворення четвертої сесії шестого парляменту з часів його правління, підчеркнув він як одну з найважніших справ те, що уряд порозумівається з доміниями в справі пропозиції секретаря стейту Келлоґа що до нового договору в справі усунення війни. Буде це рекомпензатою за розбиту Женевську конференцію, на якій не прийшло до згоди що до озброєння на морі.

Мек Доналд, критикуючи оту королівську заяву, підніс, що і в Женеві було би прийшло до порозуміння, колиб уряд не був віддав тої справи в руки генералів і адміралів.

ЗА ЗРЕФОРМОВАНИМ МОЛИТВОСЛОВОМ.

ЕПИСКОПИ І ДУХОВЕНСТВО ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ ЗА НИМ ВЕЛИКОЮ БІЛЬШІСТЮ.

ЛОНДОН, 7. лютого. — Рада анґліканської церкви вирішує тепер справу приняття зреформованого молитвослова, з причини якого повстали в Анґлії завзяті терта. Зреформованого молитвенника не приняла рівнож і палата послів.

Збір епископів заявився тепер за його приняттям. 35 епископів було за приняттям, а 5 противилося. Збір духовенства приняв молитвослов 247 голосами проти 35. Противляться тій реформі головно по тій причині, що уважають ту реформу кроком до зближення до Риму.

ДЕ ЗАЛІЗО — ТАМ І ВІТЧИНА.

ТАК ГОВОРИЛИ НІМЦІ ПІДЧАС СВІТОВОЇ ВІЙНИ, КОЛИ ХОДИЛО ПРО НІМЕЧЧИНУ. АЛЕ І ФРАНЦУЗИ ВІД НИХ НЕ КРАЩІ.

ШТРАСБУРҐ, 7. лютого. — В послідних часах француський уряд перевів арешти серед т. зв. автономістів, себто тих, що ставилися в опозиції до французького уряду і домагалися для Альзації автономії. Підчас ревізій знайдено дуже багато аґітаційного матеріялу в німецькій мові, який правдоподібно походить з німецьких рук. Нема одначе доказу, щоби в ту справу був вмішаний німецький уряд. Є також документи, що відносяться ще до 1917 року, коли велася світова війна. В однім з таких документів сказано, що запаси заліза вичерпаються в Німеччині біля 1935 р. та що Німеччина мусить за всяку ціну дістати Альзацію і басейн де Брі. А де залізо — там і наша вітчина — так виглядала німецька льоґіка. Не відійшли далеко від неї і французькі капіталісти. Бо і вони робили всі можливі заходи, щоби війну відтягнути від басейну де Брі та наставали весь час на те, щоби там не поробити ніяких шкод без огляду на те, що получене зі шкодою для військових операцій. Бо залізо стояло на першім місці. Людське життя це вже була дальша справа.

ПЕРЕД СЕСІЄЮ КОМУНІСТИЧНОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

БОРОТЬБА З „ВІДСТУПНИКАМИ" І „СОЦІЯЛЗРАДНИКАМИ".

МОСКВА, 7. лютого. — В короткім часі збереться на нараду екзекутивний комітет Комуністичного Інтернаціоналу, який займе становище супроти того, чи йти більшевикам на ліво чи право. „Правда" зазначує, що Комінтерн буде мусів взяти під увагу, що буржуазія у всіх державах редукує заробітню платню та продовжує години праці, а соціялісти у тім всім йдуть капіталістам під руку. Супроти цього треба виповісти отим „зрадникам" безпощадну боротьбу при наступаючих виборах до парляментів. Питання тепер, з кого скористає. Відповідь легка: буржуазія. Не знати тільки, що скаже на це Комінтерн.

„ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДИН ІМІҐРАЦІЙНИЙ БИЛ

Один злобний чужинець сказав, що головним промислом Злучених Держав є видаванне нових законів. Що сих законів є так богато, що в них не можна орієнтуватися навіть правникам, се теж відомо. Признають се не тільки неправники, але й правники.

Приміром сього „перезаконення" Америки може послужити справа іміґрації. Не минає тепер тижня, щоби з Вашингтону не принесли вістки про новий іміґраційний бил. Лежить тих проектів перед конґресом стільки, що ґазети навіть не відкликуються на нові проекти на сьому полі. Колиж тепер до старих проектів приходить ще один, то й його вони не бралиби під увагу, якби не те, що новий проект мав бути зладжений у порозумінню з департаментом праці, отже з федеральним урядом.

На основі проекту сенатора Вотсона з Індіяни задержується систему квоти, але комбінується в одно іміґраційний закон з 1924 року та новий квотовий закон, що має ввійти в життя 1 липня 1928 р. Після сього проекту до Америки малосяби допускати те число іміґрантів, яке з двох чисел є більше; як більше іміґрантів мається допустити на основі закона з 1924 року, то сей закон має обовязувати для сього краю; як більше на основі нового закона, то сей закон.

Колиби сей закон увійшов у життя, то квота Анґлії й північної Ірляндії зрослаби з 34,007 осіб на 73,039, Росії з 2,248 на 4,781, Італії з 3,845 на 6,091; це богато зрослиби квоти Голяндії, Австрії, Еспанії, Угорщини, Греції, Литви, Туреччини, Югославії, Фінляндії й Латвії.

До того сей законопроект заводить новий спосіб обчислювання іміґрантів з американських країв, що припирають до Злучених Держав. Закон мавби допускати тільки 10 процентів того числа іміґрантів з кождого такого краю, які тут були в 1890 році.

Наконець, проект дає комішенерови іміґрації право допускати до Америки сезонових робітників у час жнив, але не більше як 10,000 душ на протяг часу не довший як 6 місяців.

Як з проекту видно, такий закон не змінивби сущно складу української іміґрації в Злучених Державах. Українська іміґрація булаби далі замкнена, як вона є справді замкнена тепер. Головна зміна паде на користь Анґлії; слушно кажуть анґлійські ґазети, що новий іміґраційний проект се ще нова сітка, придумана іміґраційним урядом для ловлення іміґрантів анґлійської раси, щоби найти в них противагу проти переваги іміґрантів з південної та східної Европи.

ГНІЙНИК ТА ГНІЙМАСА.

На початку великої війни Польща одержала амнестію за свої гріхи перед Москвою, а разом і автономію.

Зроблено це було певно для того, щоби Ляхи не робили того, що потім Чехи, себто не йшли до полону, а бились за „Матушку Расею".

По части Москалі досягли свого. І Поляків по губах мазнули і Французам писок замазали. Як то кажуть: „І невинність соблюдли і придбали і капітал".

Правда, це не шкодило Ляхам мати своїх леґіонерів і в австрійській і в німецькій арміях. За їх прикладом потяглися й Москалі і десь на прикінці 1915 року зачали і собі формувати леґіони.

Леґіони були сама кавалерія, бо Поляки розуміли, що коли буде піхота, то леґіонів тих скоро не стане.

Мудро та тихо ховалися від бою леґіони „долясчиків", бо добре розуміли, що час прийде ще. Так переховалися аж до 1918 року, порозумілися з Німцями і стояли. Відома річ, на Украіні. На Брацлавщині, недалеко Немирова.

Брязчали довгими шаблюками, дзвеніли острогами, відїдалися. Тягли, що могли з українського селянина, зводили дівчат, мордували чоловіків.

І терпець урвався. Піднялося кілька сіл, з вилами та косами пішли на наїздників. Богато згинуло Ляхів, не мало полягло і Українців та не знищили їх зовсім, бо „його ясновельможність" післав на допомогу Ляхам „своїх" вірних гайдуків — Німців.

Бенькетували Ляхи, веселилися та хвалилися, як то тих хлопів провчили.

Українські матерки, жінки та діти плакали-голосили, своїх рідних виряджаючи до домовини. То було — Року Божого 1918, в літі на Брацлавщині коло Немирова, за панування московського ґенерала Павла Скоропадського.

* *

Тяжко битись Українцям на три боки. Не багато їх, а ворогів, як сарани навколо. З всієї Московії збіглися. І Татари і Чемериси і Мордва і Сибіряки, Кавказці, Текинці і наші покрутні — малороси, білі і червоні і чорні, навалилися на Україну, щоби її проковтнути. З-заду Ляхи розпинають, а над Дністром та Прутом Цигани отаборились.

Та хиба лише з-заду Ляхи частують залізом Українців? В Одесі їх теж не бракувало. На посаді жандарів-контррозвідчиків Поляки оказалися дуже добрими. Хто, як не вони пособляли Деникінцям розстрілювати козаків? Хто другий більш жорстоко „вчив" Українців розуміти, хто вони? Поляки! Вони виконували свій обовязок супроти своєї батьківщини. Трималися німецької засади: „хоч і одного ворога знищим, то принесеш користь вітчині".

І щож? Запамятали те наші Наддніпрянці? Чи горіло коли в них серце помстою та бажанням відплатити хижакам?

Не треба навіть відповідати. Ні! Навпаки, пішли до союзу, разом спасати Варшаву. І забули 1919. рік під Одесою.

То було зараз по гетьмані Року Божого 1919, в зимі коло Роздільної та в Одесі.

* * *

То було. Як би воно минулося тай забулося принаймні. А то памятаємо добре, не раз і не два розказуємо ми тим, хто ще не знає, що там діялося.

Знають і — роблять далі.

Плекають память того, хто наслав Німців помагати бити наших братів на Брацлавщині. Хто руйнував наші здобутки, кровю українською орошені. Вони кланяються тому, хто і досі з Ляхами за одним столом сидить.

Чи вони за ґрубу шию мають, що не чують ярма московського й ляцького, чи звикли бути рабами й рабами думають загинути? Инакше не подумаєш ніяк.

Ніхто не може знати, де й коли чоловіка стріне смерть чи хороба. Чи можна було думати, що гетьманська хороба залізе аж в Америку, країну демократичну і нападе на Українців як чума? Здавалося, що тут немає ґрунту до неі, не прищепиться. Але вийшло инакше. Хвороба прищепилася й захорували на неї „свідоміщі", хоч ті, що хоробу привезли сюди, повтікали вже, лишаючи гнити затроєних.

Дещо правди є в тому, що пише „Січ", що нема українського народу, а є гноймаса. Тільки це відноситься як раз до тих, що хочуть цей ярлик причепити народови. Так, гетьманат, це той гнійник, а січи гетьманські мають послужити тим гноем, на якому старається пишною квіткою розцвісти „русскій ґенерал".

Василь Бобрів.

ВИМИРАЮЧИЙ НАРІД.

Дослідник східних народів д-р Айштед вибрався в подорож по острові Цейльоні, щоби студіювати життя первісних індійських племен **Ведда.** Колись був це могутній, культурний нарід. Нині Ведда це лише маленькі останки—разом **чотириста бідолашних і боязких мешканців джунґлів. А колись були вони господарями цієї країни, великим народом, що жив геть на цілому острові свобідним, незалежним життям.**

„Ми збиралися саме оглянути околиці — розказує автор — як із нетрів вийшла нерішучо й тихо громадка невеличких, брунатних мужчин із сокирами і луками, волосся розхрістане. То були Ведди з Генебеди і Даніґаля. Два дні пізніше до них прилучилися ще люде племени Бінґода і кілька жінок, разом трицять пять людей. Ніколи ще не пощастило нам стрінути разом стільки Веддів. Навіть для Сінґалезійця є це чимсь незвичайним, коли стрінеться з одним-двома цими вже навіть на Цейльоні казочними первісними мешканцями острова. Широким півколом посідали, прикучнувавши довкола нашого шатра. Начальник дістрікту пояснив їм, що тепер мусять дати себе зміряти і відфотоґрафувати. Вістку цю приняли вони з гідністю і спокоєм. Так ми могли тут в Ембіліне досліджувати трохи що не всіх мужчин Ведда з цілого округа Нільґаля. Потім ми пішли на північ до Генебеди. Височинами плоских горбів, краєм стрімкої скелі йшла часом і незамітна, вузка джунґлева стежка через рідкий паркджунґлі. Генебеде це одна з трьох останніх осель старинних Веддів, первісних мешканців Цейльону, у найдальшій глибині. Ще одно покоління назад жили вони час до часу у печерах скелистих гір своєї країни. Передовсім підчас дощів ховалися вони по печерах, а зрештою ходили по лісах із луком і стрілою а ночували під великими деревами. Цей напів кочівничий спосіб життя тепер уже майже забутий, у печерах не жиє вже ніодин Ведда, відколи в 1923 р. помер у печері в Бендіяґальґе, давно покинутий його землянами, старенький і самітний ватажок Гандуна з Генебеде. З вимираючих джунґлевих Веддів є щонайбільше 100—150 людей, разом із жінками і дітьми. З них досліджено антропольоґічно 82 дорослих і напів дорослих мужчин, а в практиці це значить стільки, що всі останки колишніх скельних Веддів. Нині навчилися вони управляти примітивно поля серед джунґлів, подібно як їх сінґалезійські сусіди.

Кілька днів пізніще роблено етноґрафічні досліди по всіх хатах, мірено теж величину тіла і голов жінок і дітей. В Ембеліне молода і дуже гарна жінка (дочка старого ватажка Гандуни) дала поробити на собі поміри щойно після довгих вговорювань, то отсі тепер ішли веселі й задоволені до поміру. Дві дівчині з найдальших хат, які боялися дати мірити себе, товаришки висміяли.

Давніше вчені твердили, що **Ведда це нарід, який не вміє сміятися.** Коли давніше мандрівники вишукали собі одного двох Веддів на провідників по джунґлях, а тубильці ці були мовчаливі і понурі, то й нема дивниці, що вони не сміялися у присутности чужинців. Вони дуже поволи привикають до чужинців, набирають до них довіря. Колиж вони самі зі своїми, то радо жартують і сміються. Не забуду, як я одної ночі розмовляв із товаришами подорожі саме про це, що Ведди не вміють сміятися, а з недалекої скелі залунав голосний сміх, хіхотання ґенебедської молоді. Ще інша пригода приключилася нам. Коли ведський парубок залицяється до дівчини і хоче її взяти за жінку, то посилає дівчині своїм свояком на дрючку привязаного трохи свого волосся. Як дівчина годиться вийти за нього, то цей сват приносить від неї пучок її волосся. Нам удалося роздобути пучок волосся від ватажка, але він ніяк не хотів нам дати нітрохи волосся своеї жінки. А ми конче хотіли мати повну збірку. Коли ніяк не можна було вговорити ватажка, кажу я:

— Ну добре, то ми мусітимемо нашим людям у батьківщині сказати, що ваша дівчина дала вам гарбуза.

Всі присутні тубильці вибухнули грімким сміхом. Ватажок підвівся поволи, пошкробався збентежено тай пішов, щоби принести волосся своеі жінки.

Всі ці люде в останках тих осель є собі шваґрами. Наслідком цього є деяка подібність типу і культури. Між собою є ці оселі ріжні, а перед рештою світа вони дуже здержливі. Генеберські Ведди всі дуже добродушні, а бінґодські Ведди дуже скриті і брехливі, зновуж мешканці Даніґалі є доволі горді. По правді таких 20—30 мешканців одної оселі, це лише одна родина. Тому теж хоч так дуже бережуть своїх жінок і дівчат перед чужинцями, між собою не беруть цього так дуже строго. Передовсім вдови жиють собі дуже свобідно. Як ми спиталися молодої, гарної вдови Каірі — згаданої дочки старого ватажка Гандуни — чи не схотіла би вона знову вийти замуж, вона рішучо заперечила. Тепер вона рішучо має більший вплив, вона незалежна а роботу в полі робить разом із своїми трьома гарними дітьми.

Останніми часами між Веддами принявся звичай нижчих сінґалезійських каст, а саме **„приватній чоловік"**. Коли я спитав одну жінку, як називається її приватний чоловік, вона відповіла: „Е, це приватна річ!" Цей новий звичай, принятий від нижчих кляс сусіднього народу, мусить теж впроваджувати помало чужу кров у це мале племя і розвалити його. Це є теж доказом упадку старої культури цього малого народця, що так скоро поступає.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(30)

Такі охоплюючі ріжнорідні справи, давали накази українські вояки, посилаючи на Всеукраїнський Військовий Зїзд своїх делеґатів. Проаналізувавши увесь ворох наказів, редакційна комісія була вражена їх одноманітністю принціпової думки. Розходжень принціпових майже не було. Можна було знайти в них ріжну форму, ріжний обсяг, але в принціпах повна однодушність. Я гадаю, що не один більш меньш широкий плебісцит, навіть широкі анкети рідко дають такий блискучий одноцільний вислід в оцінці моменту, у вислові бажань і навіть накреслення шляхів дальшої практичної роботи. Як в наказах, так і на самому зїзді панувала повна однодушність більшости делеґатів (до 80—90%) і цей великанський зїзд, що обговорював надзвичайно актуальні справи, в яких богато було дражливих моментів, надзвичайно дружньо й спокійно (поминаючи моменти обговорення відношення Тимчасового Уряду до дмагань Центральної Ради, та поводжень полк. Оберучева — команд. військ. київськ. військ. Округи і пор. Лепарського, начальника київськ. міліції). Це сприяло успіхови праці та дало певність у доцільности й правдивости намічених ним шляхів до переведення в армії української національної роботи.

Таким чином постанови зїзду, крім зовнішньої їх форми, мали під собою величезний моральний ґрунт, а тому й авторітет, як для всіх Українців вояків на місцях, так і для самого Ґенерального Комітету в центрі при керуванню ними у своїй праці. Московські та „великоросійські" елементи бачили, знали й відчували цей авторітет, але, в особах своїх урядових чиниників у центрі й на місцях, зіґнорували його. Вони виступили на боротьбу з ним виключно в інтересах свого „руссоцентризма", прикриваючи його в кожному місци й в кожний момент відповідною формулою. За цю неґацію домагань українського народу жорстоко поплатилась російська демократія та вся Московщина, а з ними й український нарід потерпів страшну руїну.

По закінченню привитань зїзд перейшов до вирішення питання своєї правосильности з огляду на офіціяльну заборону його військовим міністром.

Ґенеральний Комітет з цього приводу оголосив слідуючі 3 телеграми:

„Військовому Міністрови; Верховному Головнокомандуючому; Головнокомандуючим фронтами; Командуючим фльотами і округами; Наказному Отаманови Кубанського Війська. Український Військовий Ґенеральний Комітет просить Вас зробити срочне розпорядження повідомити підлеглі Вам військові частини про скликання у Києві Всеукраїнського Військового зїзду 4 (ст. ст.) червня на слідуючих підставах:

„Зїзд продовжиться 4—9 (ст. ст.) червня. Короткий програм зїзду. Доклад Ґенерального Військового Комітету. Питання про націоналізацію війська, про рекрутів Українців і українізацію тилових військових органів на Україні. Питання біжучого політичного життя. Положення про Український Військовий Ґенер. Комітет, його склад, права й обовязки. Вибори членів постійного Ґенерального Військового Комітету. Делеґатами можуть бути лише особи української національности. Делеґатів можуть вибирати лише Українці, що входять у склад відповідної військової частини чи організації, від Українців кожного полку піхоти, кінноти, артилерії, артилерійської бриґади, дивізіона, кожного окремого батальона усіх спеціяльних родів зброї, управління і штабів, окремої частини фльоти і взагалі кожної військової одиниці, що має право окремої частини, — посилається на зїзд по одному делеґатови. Якщо в якій небудь з перелічених частин є більше 500 Українців, така частина посилає двох делеґатів. Військові українські клюби, громади, товариства, другі орґанізації, що охоплюють більше одної військової части, маючі не меньше 500 членів, посилають одного делеґата. Українці військові посилають делеґатами: салдатів, лікарів, військових чиновників, обер і штаб-офіцирів, ґенералів, без ріжниці чинів і звань. Кожен делеґат повинен предявить на зїзді мандат, що посвідчує командіровку на зїзд із зазначенням числа Українців в цій частині, або орґанізації, та посвідку від начальства. Делеґати повинні бути задоволені кормовими, суточними грішми і подорожніми документами. Укр. Військ. Ґен. Комітет.

„Київ, Вейськовий Ґен. Комітет*) По військовим умовам вважаю Український Зїзд не вчасним, через те, що не можна в теперішній час забирати салдатів і офіцирів. Питання про націоналізацію війська спішно вноситься на розгляд Тимчасового уряду 28 (ст. ст.) мая 1917 р. ч. 201. Керенський".

„Військовому Міністру*). Приймаючи на увагу, що заборона українського військового зїзду є перший випадок заборони військового зїзду взагалі й якраз українського, що в той же час військові умови, якими пояснюється заборона зїзду не перешкаджають тим зїздам, що відбуваються тепер, а також признанням у ці дні зїздам всеросійському військових депутатів, польському, козачому, авіяційному і инш., що неприпинені відпуски з армії забирають далеко більш салдатів і офіцирів з армії — що Українці піднесені духом з приводу дозволу українських корпусів і инших комплектовань, тепер великими масами йдуть на фронт, що заборона зїзду неминуче викличе реакцію й поселить серед цих мас недовіря до верховного командування, зменшить боєвий дух Українців, котрих в армії третина, що про час і умови зїзду було винесено постанову ще на першому зїзді, а оголошено про нього далеко раніще, ніж була одержана Ваша телеграма, що заборона зїзду тепер може бути використана в ціллях цілком небажаних і небезпечних для бездатности армії та порядку в тому, — Український Ґенеральний Військовий Комітет, доводячи до Вашого відома вище наведене, твердо піддержує свою першу заяву про скликання зїзду й жде срочної відповіді. Укр. Військ. Ґенер. Комітет".

*) Копії тим же адресатам, що зазначив Ґенер. Комітет.

Відповіді на цю телеграму Комітетом до початку зїзду ще не було одержано. З приводу цих телеграм в бурхливих і гарячих дебатах чудися дуже неприємні епітети на адресу Тимчасового Уряду й російської демократії. Але проходила одною червоною ниткою думка всіх промовців, що навіть тіні натяку не повинно бути на те, що заборона п. Керенського може мати якенебудь послабляюче значіння для визнання українським вояцтвом правности та авторітетности зїзду. Крім того було багато пропозицій висловити недовіря п. Керенському, як військовому міністрови, бойкотувати всі його розпорядження, жадати усунення і т. д. Нарешті була винесена така примиряюча всіх постанова.

„Про заборону зїзду". Український нарід, рівний зо всіма культурними народами світа, має з часу знищення російського царату повні права вільного народу, котрі й буде боронити. Право зборів і зїздів належить Українцям, як і иншим вільним народам, — а тому Всеукр. Військовий Зїзд постановив: визнати заборону зїзду військовим міністром Керенським незаконною й свої постанови обовязково провадити в життя".

(Дальше буде).

ПІДПРИЄМСТВА, УРЯДЖУВАНІ ВІДДІЛАМИ, НА ДОХІД СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ ПРИ УКР. НАР. СОЮЗІ.

ГАРТФОРД, КОНН. Заходом Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277 У. Н. С., буде відограна драма з життя укр. іміґрантів в Америці **„СИРОТИ"**, в суботу, **11-го лютого, в гали Русского Зап. Общества, 162 STATE ST.**, на річ Сиротинця при У. Н. Союзі. На представленне запрошуеться всіх місцевих і позамісцевих родимців до численої участи. — **Комітет.** 32-3

ВІДОЗВА ДО ГРОМАДЯН САМБІРЩИНИ.

В імени читальні „Просвіти" з Торчинович, повіту Самбір, ми низше підписані відносимося до Вас, шановні Земляки, з отсим кличем.

Серед нашого критичного положення, в якім находимося, будучи в руках ворога, постановили ми збудувати дім „Просвіти", в якім могли би ми вести нарід до просвіти і організації.

Задля браку власного дому, без котрого жадна праця не може розвиватись, постановили ми кинутись з просьбою до наших товаришів в Америці, щоби нам стали з підмогою.

О місце під будову ми вже постарались і зробили початок в збірці.

Просим дуже зі щирого серця всіх Родимців в Америці як братів одної неньки, щоб стали з маленькими лептами на поміч у нашім ділі.

Поможіть! Поможіть! Дорогі Браття зза моря, кличем до вас повним духом любови.

Зібрані гроші просимо слати на адресу:

Читальня „Просвіти" в Торчиновичах, пов. Самбір, Галичина.

За Виділ Читальні:
Іван Ковальчук, голова;
Юрко Жидик, касієр;
Григорій Шайда, секр.;

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Учасник концерту, Ню Йорк. Правда, що Ви не пожалували, що були на концерті. І не віднесли враження, що тут виступала польська співачка, а відчули, що це співає щира українська душа зі щирого українського серця. П. Крушельницька тому не винувата, що коли вона ще була на морі на кораблі, то нюйорський „Нови Свят" писав, що це іде польська співачка. П. Крушельницька навіть не знала, що „Нови Свят" істнує на світі. А по концерті чейже читали Ви в англійських ґазетах, як було написане, що це співала Українка, відома у всіх европейських музичних центрах артистка.

Наш чоловік все звик викручуватися. Коли треба дати жертву, то пригадує собі „Народний Комітет", хоч і на „Народний Комітет" не дав. А на концерт не йде, бо це буде польський концерт. Прямо сором відповідати на такі заміти, бо це ображує людину, яка завше гордилась своїм українським іменем. Соромитися можуть дійсно ті, що могли бути, а не були.

Ш. Н., Филаделфія, Па. Ваш проєкт теоретичний. Таких проєктів доводилось нам вже мати десятки. Нічого з него не вийде.

А. С., Скрентон. Забогато церковщини. Про ті справи вже була у нас мова. „Свобода"-ж є в першій мірі народньою ґазетою.

С. Л., Вунсакет, Р. Ай. Є стільки багато важних громадських справ, а про них у Вашій громаді не балакають. Годі перемінити часопис в полеміку зі священиками та з еп. Богачевським. Пишіть про народне життя, а добавте одну картину з Вашого церковно-народного життя. Тоді можна буде помістити. Не можна одного і того самого по кілька разів повторювати, ні писати про найменше непорозуміннє зі священиками. Бо це для загалу не інтересне. Коли була у Вашій громаді боротьба за народні права, тоді ми писали доволі і всюди в Америці про ту боротьбу вже добре знають. Кромі сего, коли пишете, звертайте увагу на те, чи часопис може таке умістити.

Спростованне: В 25 числі „Свободи" поміщено справозданне комітету села Шилів. Написано комітет з Ню Йорку, а має бути з **Нюарку**.

Витинки з ґазет надіслали: В. Богачевський з Филаделфії, Па., Р. Карбівник з Филаделфії, Па., М. Куриляк з Фініксвил, Па., Т. Ковальський з Мілвил, Н. Дж.

Г і с т ь (до вейтера): Що це з вами нині!? Насамперед принесли ви мені рибу а потім знов рибу!

В е й т е р (довірливо): Знаєте, пане, то вже була крайна пора зїсти цю рибу!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Знова „Наталка Полтавка".

У неділю знова ставили в Ню Йорку „Наталку Полтавку". Ставили її в галі української православної церкви на 14. вулиці. Режисерував П. Гурський.

Писати про саму штуку зайво; занадто вона вже відома нашим людям. Написати хиба за саму виставу.

Коли перший раз поставлено її сього року в галі Народного Дому, з неї вийшла малоросійщина. Тепер я зі самого початку спитаю: Коли вже українські артисти стануть учитися своїх роль? Чи має се остати виключною признакою українських артистів, що вони роль не вчаться?

З самого початку Возний, п. Бобрів, добре показав, як він може не знати ролі. Це звичайно відбилося на грі, бо замісць того, щоби грати, п. Бобрів мусів пильнувати суфлера. Убрання „возного" більше досконале, близше підходило до епохи, але американські черевики псували зусилля надати стилю. Пізніще Возному трудно було співати через незнання слів і це звичайно псувало враження.

Пан Котович більше менче справився зі своєю ролею, але видно було, що грає він несвідомо.

Серіозно поставилась до ролі талановита пані Фенчинська. З усіх пєс, в яких вона брала участь, лишалося приємне враження від цієї здібної, з милим голосом артистки.

Пані Красновська теж не могла похвалитися знанням ролі, але вивязалася з ситуації досить добре.

Ролю Петра виконував дириґент українського хору Кириченко; все булоби гаразд, якби він не співав свої номери на кілька тонів нижче.

На особлившу увагу заслугує режісер трупи п. Гурський. Він досить знаний серед нюйорської публики й тому розтягатися про нього не буду, а скажу тільки, що п. Гурський показався тут добрим артистом. На жаль, він хотів показати себе ще й драматургом. З невеликої ролі Миколи йому забаглося створити щось кольосального, і він став сипати слова (часом і не українські) як справжній віртуоз. Всеж таки ми волимо Котляревського.

Закінчили виставу, як у малоросів, козачком під потане торохкотіння пяніста.

Після представлення дано „Лубок", який, як завше, мав великий успіх. Пора би однак перемінити старе полотно з волами та подбати про мову у віршах.

Подаючи сі уваги про сю виставу, я хочу наконець звернутися кількома словами й до критикованих і до публики. У нас так люди привикли до похвал, навіть за маловартісний виступ, що всяке слово критики вважається ворожим виступом. У культурних народів інакше: у них критикують тих, яких можна направити на кращу дорогу. Про непоправних мовчать. Через те в других народів бачимо всюди поступ. Закиньмо стару звичку хвалити своїх. Скажім отверто, що ми бачимо злого або слабого в своїх артистів, а вони най стараються се на будуче направити. Ми попирали їх досі, тай попремо на будуче, тим більше, коли вони закинуть геть усю малоросійщину та покажуть щирою працею свою любов до штуки. Тоді й ми певно запалимося сею любовю до своєї народної творчости. Най сі самі артисти ставлять другу штуку, а я зовсім певно буду на їх виставі, хоча тепер я їх критикую. Я хочу, щоби вони на другий раз дали мені ще більше вдоволення, як дали в сю неділю.

Глядач.

БОГАТИЙ — БІДНИЙ.

У Прокопа обід,
У Прокопа бенкет,
У Прокопа хрестини,
Весілля, іменини:
Затеж у Прокопа куми
І побратими.
І всякий Прокопові сват,
І всякий Прокопові брат,
За Прокопа усякий рад
І в воду скакать.
Аж глянь —
У Прокопа пожар:
Все в Прокопа згоріло,
На силу виніс сам
З вогню з душею тіло!...
Щож рідні та куми —
В пожежі помогли?
Не дуже: родичі
Його й не пізнали —
До Прокопа й стежки
В бурян позаростали!
Не даром люде гомонять:
Поки брат,
То поти й сват.

Л. Боровиковський.

Батько і син.

— Не розумію, Юрчику, як ти можеш так дармувати! Для мене праця це найбільша роскіш!

— Ну і що тато хочуть. Таж тато самі казали, що роскоші треба вживати як найменше.

—o—

— Скажи мені, Оленко, чи жінка може любити рівночасно двох мущин?

— Може, коли...

— Коли вміє залицятися?

— Ні, коли оба богаті.

—o—

— Як то, Ґалю, то ти втретє виходиш замуж?

— А так! З першим чоловіком я була щаслива, з другим нещаслива. Хочу так переконатися, яких мужчин більше на світі: добрих чи злих.

—o—

М а т и (до синка): Ти не повинен людей обкидати болотом!

С и н о к: А маю ждати, аж буду мати авто?

ПОДЯКИ

Я нижче підписана складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду бідних в сумі 100 долярів.

Мій чоловік вже 9 літ в домі божевільних. Я і моїх трое дітей лишилися без жадної помочи. Товариство „Просвіта", від. 16, по вислуханню моєї просьби віднеслося прихильно і вистаралося мені поміч, за що ще раз дякую У. Н. Союзови та урядникам відділу 16. Т-ва „Просвіти".

Юлія Киричпр,
членкиня від. 16, У. Н. Союза,
Спринг Вали, Н. Й.

—o—

Я, низше підписана члениця 191 відділу У. Н. Союза, складаю сердечну подяку Гол. Урядови У. Н. Союза за скоре виплачення мені посмертної запомоги по моїм мужови Михаїлови в сумі тисячу долярів, котрі мені стали в великій пригоді.

У. Н. Союз, се дійсно правдивий Батько й Опікун, що втирає слези, що опікується бідними й опущеними.

Тому кличу до тих, що ще не є членами нашої організації:

Вступайте в ряди Союза, а не будете опущені в потребі. Бажаю У. Н. Союзови найкрасших успіхів.

Антоніна Бучак,
Трой, Ню Йорк.

—o—

Я, низше підписаний, складаю щиру подяку Урядови У. Н. Союза за уділенне мені $50.00 з фонду запомогового. Для мене се велика поміч, бо я спараліжований і заробити на життя собі не годен.

Я горджусь, що належу до так славної організації як наш У. Н. Союз, котрий приходить з помочю своєму членови в прикрій годині. Також складаю щиру подяку урядникам і членам в. 10, в Ансонії, Конн., котрі мене відвідують, а помогли мені дістати так велику поміч.

Кличу до всіх Українців, котрі ще не є членами У. Н. Союза: вступайте в ряди нашої, славної організації, щоб колись не було за пізно.

Гринько Кривоніс,
член від. 10. У. Н. Союза,
в Ансонії, Конн.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє усіх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 12. лютого, в неділю, в 2-ій годині попол., в товариськім домі під ч. 1258 Harold St., на Норт Ґудман. Обовязком кождого члена є прибути на сей мітінґ на означений час, бо є богато справ не покінчених з минувшого мітінґу. — Д. Коритко, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрест., від. 326, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 12. лютого, в годині 1.30 пополудни, на гали А. Турка, 814 Main St. На тім мітінґу кождий член має заплатити за календар, щоб уникнути блудів з довгами. Уряд на 1928 рік є слідуючий: Н. Колодій, предс.; В. Лісний, заст.; І. Соколовський, секр. рек.; Т. Колодій, секр. фін.; С. Сеньків, кас.; Н. Михальчук, заст.; Н. Колодій, П. Бонк і В. Лісний, тростіси; Я. Слюсар, капітан; Н. Лясковський, В. Гадух і О. Лесик, контрольори; Г. Кричкевич, Ф. Борда і П. Ковалишин, доз. хорих. Б. Сініла, дверник. Мітінґи будуть відбуватися в другу неділю в місяци в год. 1.30 попол. — Н. Колодій, предс.; С. Сеньків, кас.; І. Соколовський секр. рек.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім. Ів. Франка, від. 253, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться дня 11. лютого на Українській Гали, в год. 7. вечером. ожаданим є, щоби всі члени прибули на висше згаданий мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Ті члени котрі довгують, най зголосяться і вирівнають свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Новий уряд на рік 1928 є: Д. Нарко, предс.; М. Кульбанський, кас.; М. Сорохтей, фін. секр.; П. Павлів, менаджер; П. Пилипів, опікун дітей; П. Яців і Т. Берник, контрольори; Я. Федорас і Т. Заячковський, догляд. хорих; Т. Звіжинський, дверник. — І. Приступа, секр рек.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 241, подає до відома всім членам, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 12. лютого, в гали церковній на Блекстон ул. Річний мітінґ ухвалив, що мітінґи мають відбуватися кождого місяця в другу неділю по першім, точно в 1-ій годині пополудни. Кождий член повинен являтися на означений час. — К. Фірман, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Князя Данила, від. 356, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 12-го лютого, в годині 2-ій пополудни в Домі Укр. Громади, 3322 North Lawrence St. Проситься всіх членів прибути як один, позаяк є богато важних справ, котрі мається полагодити. — М. Долинний, предс.; В. Мущинка, кас.; В. Скольський, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудесь в 2-ій годині попол. в неділю, дня 12. лютого, в гали парохіяльній, 47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є важні тов. справи до вирішення. Кождий член обовязаний бути на зборах. Тепер приймається нових членів до Тов. і У. Н. Союза без вступного, тож користайте з нагоди, поки ще не запізно. — М. А. Пипюк, предс.; Гр. Яськів, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 12. лютого, в год. 3-ій попол. Проситься членів явитись на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде також справа школи. — А. Д. Пашук, предс.; Юрій Бліхар, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє усіх своїх членів і членкинь, що на річнім мітінґу вибрано новий уряд на 1928 рік як слідує: Й. Волк, предс.; Н. Никорчук, заст.; Мих. Ґалькевич, секр. фін.; М. Мандрона, заст.; Ів. Глива, кас.; Л. Бих, заст.; В. Кузів (мол.), секр. рек.; Н. Варій, заст.; В. Кузів (ст.), В. Венгринович і Л. Бих, контрольори; П. Гринюк, Н. Варій і Ів. Кузів, надз. хорих; І. Кузів і Ю. Демчук, прапорщики; Дм. Чернявський, капітан; Ів. Шевчук, дверник; Ів. Кузів, бібліотекар. Товариство подає всім до відома, що мітінґи будуть відбуватися що місяця в другу суботу по першім, де звичайно. Всякі листи і вкладки проситься слати на адресу секр. Michael Halkewicz, 179 Cornwall St., Stratford, Conn. — М. Ґалькевич, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. лютого, точно в годині 2-ій пополудни в Ліберти галі. Пожаданим є, щоби усі члени явились на сих зборах, бо є важні справи до полагодження. Також пригадується членам довгуючим за вкладки, щоби вирівнали свої залеглости на слідуючих зборах, бо в противнім разі поступиться з ними після ухвали Товариства. — Ілько [illegible], Ілько Лесик, скарб.; Никола Вирбицький, писар.

ПЕНН АЛЕН, НАЗАРЕТ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 95, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбувся 18. грудня, на котрім вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Микола Гіль, предс.; Стах Куц, заст.; Василь Гацко, кас.; Василь Прус, заст. Тимко Гурин, секр.; Михайло Боснюк заст.; Василь Кріль і Анастазія Куц доморці хорих; Павло Чорній, Анастазія Куц, Василь Морикін і Петро Данило, мирові судді; Семен Ковальчук прапорщик; Данило Май, дверник.

ГВІЛІНГ, В. ВА. Отсим дається до відома членам Бр. св. Івана Хрестителя, від. 56, що річний мітінґ відбувся дня 11. грудня в гали парафіяльній, на котрім вибрано уряд на рік 1928 як слідує: Петро Віженко, предс.; Мих. Пуцило, кас.; Мих. Зінь, заст.; Василь Раковський, секр.; Василь Папа, заст.; Іван Шалева і Василь Коґут, контрольори: Ілько Рафа і Іван Карась, доз. хорих; Теодор Куцио і Петро Наконечний, до хоругви.

ЯНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє, що уряд на 1928 є вибраний як слідує: Юрій Пристеш, предс.; Микола Павлишин, заст. Йосиф Білик, секр.; Федір Бойко, заст.; Іван Гармич, кас.; Микола Щурко, заст. Контр. комісія: Гринь Савчак, голова; Іван Бряц, сек.; Ілія Вітик, член. Доз. хорих: Микола Сумко і Петро Лодин; Іван Гнатишак, капітан; Юрій Гусак, Ілія Саґаль, хоружі; Андрій Кужманич і Теодор Оберет, дверники. — Йосиф Білик, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 11. лютого, в суботу, в годині 7. вечером, в гали церковній на Гренд ул. Обовязком є кождого члена явитись на тім мітінґу. Довгуючих проситься вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — В. Моссора, гол.; Д. Куменюк, кас.; Н. Моссора, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестр. Любов, від. 177, повідомляє усіх членів і членкинь, що дня 10. лютого, в пятницю, в годині 6-тій вечер, відбудеться спеціяльний мітінґ у важній справі відділовій. Кождий член і членкиня обовязані прибути на означений час до спільної наради. Мітінґ відбудеться в Укр. Церковній Галі під ч. 45 Pilgrim St. А щоби не виринули непорозуміння між членами, тож проситься усіх членів прибути. — В. Рекрут, секр.

— увага —

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 12. лютого, в гали Укр. Нар. Дому, в год. 1-ій попол. Проситься усіх членів прибути на збори і вирівнати свої місячні вкладки, бо в противнім разі поступить після статута. — Ник. Задорецький, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Над Збручем, від. 280, повідомляє усіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 12. лютого, в 2-ій год. пополудни, в домі У. К. Горож. Клюбі, 618 W. Lackawanna Ave. — В. Бутинський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, дня 12. лютого, в год. 2.30 попол. в гали церковній. Проситься усіх членів явитись на мітінґу, бо будуть дуже важні справи до полагодження. — Андрій Чепеляк, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкинь, що мітінґ відбудеться дня 12. лютого в неділю, попол. в 2-ій год. Проситься членкинь явитись в означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені. Уряд на 1928 рік вибрано як слідує: Паранька Росоловська, предс.; Анна Лотоцька, заст.; Катерина Олексин, секр.; Марія Ходак, заст.; Олена Скробач, кас.; Катерина Фенцур, заст.; Зофія Гунька, Настя Войціховська, контр. комісія; Текля Дуда, Анна Чугай і Настя Озарів, надз. хорих; Анна Скробач і Марія Білей до церк. світла; Катерина Луцишин і Марія Гіль, госп. галі.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 12. лютого, в 1-ій год. попол., у Січовім Домі. Кождий член повинен бути присутний, бо є важні справи до обговорення. — Гр. Дорошовський, секр.

ВАЙТСТОН, Л. АЙ. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що мітінґ відбудесь в 8-ій год. вечером, в суботу, дня 11. лютого, в домі М. Ґзярського, 22 Avenue Ryan Court. Всі члени мають явитися, бо є дуже важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Іван Ткач, предс.; М. Дзярський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в 3-ій год. попол., в неділю, дня 12 лютого, в гали Укр. Громади, 23 Брови ул. Є важні справи до полагодження, тому присутність кождого члена конечна. — Й. Мудрий, секретар.

— Я визвав учора Сербенюка на поєдинок, зате що втік із моєю жінкою.

— Алеж чоловіче, таж це сталося перед роком!

— Ну так, але він мені її тепер відіслав.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КОГУС, Н. Й.

Коляда на рідний край.

Після звичаю, який завівся в нашій громаді від ряду літ, не обминули ми нагоди і цего року та пішли з колядою на Рідний Край. Колядувати ходили отсі громадяне: С. Фіялка, І. Коба, Н. Заблоцький, Н. Назарко, Й. Лозинський і Д. Зальопаний.

Зложили слідуючі: о. І. Шуховський 5 дол.; Т. Валіон 3 дол.; по 2 дол.: Н. Заблоцький, М. Ястрембський, П. Ракочий, І. Зазуляк, В. Сташко, Й. Білінський, Ю. Бокей; по 1 дол.: А. Дмитерко, А. Дмитерко, А. Дудар, Ф. Богуш, Е. Робіч, С. Каспер, К. Пакулець, В. Копча, Т. Стрижінь, С. Міруцький, М. Назарко, М. Мазур, П. Баюс, Т. Смоляк, Й. Нагуляк, Н. Муляр, А. Афінович, Н. Депутат, Edy Welcher (Американець), П. Нищот, В. Поврозник, В. Любянецький, Louis Sonmario (Італієць), С. Голояд, Н. Назарко, В. Станько, І. Столяр, Д. Мричко, М. Говікович, Й. Гриньчишин, Л. Стокман, Й. Крушельницький, П. Кобаса, І. Роман, П. Вершигора, Ф. Шаршанович, Укр. Амер. Гор. Клюб, Ю. Мазуркевич, І. Бобрівець, М. Бараган, К. Варениця, І. Кречковський, Й. Лозинський, Гр. Недільський, М. Галашин, А. Мазурик, І. Колосовський, М. Мазурик, М. Прейзнар, В. Партак, Гр. Базар, М. Цілінський, Н. Прейзнар, С. Фіялка, Д. Зальопаний, Афт. Афінович; по 50 цнт.: М. Стронський, Ол. Вінявський, К. Куземська, Я. Богданський, С. Снітрик, В. Стах, Л. Саламандра.

Гурток шкільних дівчат в віці 8 до 10 літ пішли рівнож колядувати на край. Імена їх слідуючі: Галя Коба, Тетяна Фіялка, Ростислава Зальопана, Наталка Малик і Ольга Поврозник. — Зложили слідуючі: А. Афінович 1.00, Н. Заблоцький 1.00, М. Галашин 1.00; по 50 цнт.: П. Ракочий, А. Мазуркевич, М. Барабан, Й. Лозинський, Гр. Недільський, В. Сташко, А. Мазурик, К. Варениця, Н. Назарко, І. Столяр; по 25 цнт.: С. Фіялка, М. Прейзнар, І. Недільський, А. Малик, А. Мричко, М. Говікович, Д. Зальопаний, І. Коба, М. Цілінський, Укр. Базар, М. Мазурик, Гр. Базар, Д. Орищак, А. Посід, І. Колосовський, Т. Станько, Т. Поврозник, В. Любянецький, К. Кувемська; А. Бобрівець 20 цнт., І. Кречковський 20 цнт.

Заколядовано: Коляда старших $80.50; — дітей $13.50.

Лев Апостол зложив на „Просвіту" у Львові 2.00.

Разом $96.00.

Гроші вислано до „Обєднання" в Филаделфії і призначено розділити як слідує: На Рідну Школу $52.00; на інвалідів $28.50; на бідні діти поводян $13.50; на Просвіту $2.00. Разом $96.00.

Д. Зальопаний.

КЛІВЛЕНД, О.

Коляда на Рідну Школу.

Школярі з околиці Синклер колядували на Рідну Школу і вислали на ту ціль через Обєднанне $25. Гром. Дмитро Шмагала додав $2. Разом вислано $27.

За Комітет: Д. Шмагала.

Артемко Сус приходить до війта і каже, що в ночи вкрадено йому коня зі стайні.

Війт: Не бійся, до вечера найдемо.

Артемко: А не можна би скорше?

Війт: Та чому хочеш скорше, добре, як до вечера найдеться.

Артемко: А до вечера злодій дасть іще коневі вівса, то він відвикне від січки.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".